

شاید زمان آن رسیده باشد که معادن سبز شوند!

راشین گوهرشاهی_ کارشناس سنگ و کانی دفتر موزه تاریخ طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست

بر آگاهی و افتخارات بومی نسلهای آتی می افزاید، اقتصاد گردشگری را نیز به سمت معادن قدیمی و رها شده سوق می دهد. در ایجاد چنین سایت‌های ملی ارزشمندی تعامل و همکاری میان سه بازوی معدن، محیط زیست و میراث فرهنگی و گردشگری مفید است و می تواند پدیده تخریب و نابود سازی طبیعت و گنجهای طبیعی در معادن رها شده را به همتی ملی و متعالی برای حفظ و نگهداری موارث طبیعی در کنار ایجاد سود و بهره وری گردشگری تبدیل کند.

شاید زمان آن رسیده باشد که معادن سبز شوند؛ گنجهای طبیعی معادن به موزه ها راه یابند و وجود معادن حامی محیط زیست، از افتخارات این سرزمین کهن محسوب شوند.

شاید زمان آن رسیده باشد که بخش معدنی کشور دست در دست حامیان محیط زیست و متخصصین طبیعت دهد و برای حفاظت از پدیده ها و موارث طبیعت گام بردارد. چرا که برای کشور ایران با تمدن چند هزار ساله زیبا نیست اگر بخواهد در این خصوص تعلل کند و موارث طبیعی خود را در حریم معادن به دست فراموشی و تخریب بسپارد!

در این سرزمین پر بار و کهن، گاه شاهد آن هستیم که قسمتی از پدیده ها و گنجهای طبیعی در مسیر حفاری معادن کشف می شوند؛ از جمله غارهای بی نظیر، فسلیلهای ارزشمند و کانیهایی که تنها می بایست در موزه ها و کلکسیونهای ملی همچون میراثی گرانبها از آنها حفاظت شود و بخشی از افتخارات ملی و علمی کشور را بر دوش خود حمل کنند... و اگر معدن‌دار ناآشنا با گنجهای طبیعی بخواهد به دلیل ترس از توقف فعالیت معدنی خود دست به تخریب این پدیده های طبیعی بزند، در حقیقت در لوایی از سکوت و بی توجهی، به کشور و فرهنگ خود و سهم آیندگان از افتخارات ملی خیانت کرده است.

این درحالیست که سالهاست در بسیاری از مناطق، بخش معدن دست در دست محیط زیست نهاده تا بتواند در برابر سهمی که از طبیعت در به جریان انداختن سود اقتصادی برمی چیند، بخشی از دین خود را از طریق خدمت به طبیعت و مظاهر آن ادا کند. و در همین راستا فعالیت معدن؛ از بعضی از جهات، دیگر بخشی مخرب و خراشنده طبیعت به شمار نمی آید بلکه حتی قسمتهایی از وجود خود را به احیای طبیعت، حفظ موارث آن و حمایت از محیط زیست اختصاص می دهد. تبدیل گودبردیهای قدیمی معدنی به آبیگرهایی برای حیات وحش و حفاظت از وحوش منطقه در برابر حمله شکارچیان و نصب آبشخور و توزیع علوفه در فصول بی آبی، استفاده از آب استحصالی از معادن برای ایجاد فضای سبز، کاشت نهال و آبیاری درختان حتی پاسبانی از درختان در برابر قاچاقچیان چوب و... همه از جمله فعالیتهای ارزشمندی هستند که گاه توسط معدن‌داران حامی طبیعت این سرزمین کهن انجام شده است اما می بایست با تعامل بخش معدن و محیط زیست و معدن‌داران حامی طبیعت در سطح کلیه معادن کشور انجام شود و معدنکارانی که به صورت خودجوش تاکنون دست به چنین فعالیتهای ارزشمندی زده اند معرفی و مورد حمایت و تشویق ملی قرار گیرند و در مقابل، معدنی که به دلیل ترس از جلوگیری از ادامه فعالیت، اقدام به تخریب غارها و میراث‌های طبیعی و ملی نموده اند، از ادامه کار در بخش معدن محروم شوند.

ایجاد سایت موزه های تاریخ طبیعی بومی یا موزه های زمین شناسی بومی در تونلهای قدیمی و خارج از کار معادن و حفظ و صیانت از پدیده های طبیعی که در طول حفاری معادن کشف می شوند در محل آنها، نیز راهکار دیگریست که علاوه بر اینکه با حفظ مواهب ارزشمند طبیعی و در معرض نمایش نهادن آنها

